

Brusel 19. července 2021
(OR. en)

10942/21

**Interinstitucionální spis:
2021/0230 (NLE)**

**RECH 360
COMPET 565
IND 206
EDUC 259**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	16. července 2021
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2021) 407 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2021) 407 final.

Příloha: COM(2021) 407 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 16.7.2021
COM(2021) 407 final

2021/0230 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Zkušenosti z 20 let od zavedení Evropského výzkumného prostoru (EVP) dokládají, že ačkoliv bylo díky EVP dosaženo významných úspěchů v oblastech, jako jsou výzkumné infrastruktury, otevřená věda, mezinárodní spolupráce, vyvážené zastoupení žen a mužů v oblasti výzkumu a inovací, společné plánování a mobilita výzkumných pracovníků, je třeba učinit více.

Dne 30. září 2020 Komise přijala sdělení o novém EVP pro výzkum a inovace (COM(2020) 628 final), aby zavedla nový Evropský výzkumný prostor, který bude schopen plnit cíl spočívající v úspěšném přechodu k udržitelné, digitální a odolné Evropě a přispět k lepší přípravě na budoucnost.

Sdělení z roku 2020 vyzývá¹ k prohloubení EVP a k přechodu od koordinování vnitrostátních politik směrem k jejich hlubší integraci. Požaduje mobilizaci členských států v oblasti klíčových zásad a hodnot a identifikaci prioritních oblastí pro společná opatření. Toto je velmi důležité zejména teď, kdy jsou k urychlení souběžné zelené a digitální transformace, obzvláště s ohledem na pandemii, zapotřebí vyšší a více zaměřené vnitrostátní financování a reformy.

Výzkum a inovace jsou z velké části vnitrostátní kompetence, a budování Evropského výzkumného prostoru se proto ve velké míře opírá o vnitrostátní reformy politiky a vnitrostátní iniciativy. Pakt pro výzkum a inovace v Evropě stanovuje společné hodnoty a zásady a určuje oblasti, v nichž členské státy budou společně rozvíjet prioritní činnosti, čímž podporuje provádění vizí a cílů nového EVP.

Na podporu provádění vnitrostátních politik EVP je tento pakt založen na i) společných zásadách a hodnotách EU v oblasti výzkumu a inovací; ii) sdílených prioritních oblastech činnosti; iii) investicích a reformách prováděných prostřednictvím společných dobrovolných cílů a iv) zjednodušené koordinaci politik a zjednodušeném procesu monitorování. Sloučením těchto prvků do jediného právního předpisu bude potvrzen politický závazek členských států k mobilizaci jejich politik v oblasti výzkumu a inovací směrem k výzvam, jimž dnešní Evropa čelí, zejména k souběžné transformaci a oživení po pandemii. Sloučení bude rovněž vést a aktualizovat nové politické orientace a pomůže se sledováním a posouzením dosaženého pokroku.

Současně pakt vytvoří základ snahy EU jít mezinárodně příkladem a prosazovat rovné podmínky opírající se o reciprocitu založenou na základních hodnotách, jak je stanoveno ve sdělení Komise o globálním přístupu k výzkumu a inovacím².

Navrhuje se, aby měl pakt podobu jednotné nezávazné iniciativy, tedy sdělení Rady, což bude odrážet společný a sdílený cíl spočívající v postupu směrem k novému EVP.

¹ COM(2020) 628 final navrhuje čtyři strategické cíle, které mají zajistit, že nový EVP bude schopen čelit budoucím výzvam: i) stanovování priorit v oblasti investic a reform; ii) zlepšení přístupu k excelenci; iii) přenášení výsledků výzkumu a inovací do hospodářství; iv) prohlubování EVP.

² COM(2021) 252 final.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Právním základem této iniciativy jsou čl. 182 odst. 5 a článek 292 SFEU. V souladu s článkem 292 SFEU Rada může přijímat doporučení a bude rozhodovat na návrh Komise ve všech případech, kdy má podle Smluv přijmout akt na návrh Komise. V souladu s článkem 179 SFEU bude mít Unie za cíl posilovat své vědecké a technologické základy vytvořením evropského výzkumného prostoru, ve kterém se vědci, vědecké poznatky a technologie volně pohybují, a podporovat rozvoj své konkurenceschopnosti, včetně konkurenceschopnosti průmyslu, jakož i podporovat všechny výzkumné činnosti, které jsou pokládány za nezbytné.

V souladu s článkem 181 SFEU musí Evropská unie a členské státy koordinovat své činnosti ve výzkumu a technologickém rozvoji tak, aby zajišťovaly vzájemnou provázanost vnitrostátních politik a politiky EU. V úzkém spojení s členskými státy může Komise dát jakékoli užitečné podněty na podporu této koordinace, zejména podněty pro stanovení hlavních směrů a ukazatelů, pořádání výměny osvědčených postupů a přípravu podkladů nezbytných pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament musí být plně informován.

Ustanovení čl. 182 odst. 5 otevírá možnost doplnit činnosti uvedené ve víceletém rámcovém programu tak, že Evropskému parlamentu a Radě umožní řádným legislativním postupem a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijmout nezbytná opatření k uskutečnění evropského výzkumného prostoru.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Účelem Evropského výzkumného prostoru je vytvořit prostor, „ve kterém se vědci, vědecké poznatky a technologie volně pohybují“ (článek 179 SFEU). Jakožto iniciativa víceúrovňové správy provádějící celovládní přístup – zajišťující, aby byly politiky na různých úrovních správy a ve všech oblastech politiky sladěné, je v souladu se zásadou subsidiarity. Respektuje příslušnost členských států v této oblasti a současně má za cíl zajistit, aby výzkumná a inovační politika fungovala v úzké synergii napříč všemi úrovněmi veřejné správy (místní, regionální, vnitrostátní a globální), a zavádí iniciativy, které poskytují většinu přidané hodnoty EU na evropské úrovni, která je spojená s vnitrostátními a regionálními politickými reakcemi a opírá se o ně. Použije se tedy zásada subsidiarity, neboť návrh nespadá do výlučné pravomoci Evropské unie.

• Proporcionalita

Navrhovaná opatření jsou úměrná sledovaným cílům. Návrh podporuje dosažení cílů nového Evropského výzkumného prostoru. Doplnuje snahy členských států o vytvoření vynikající výzkumné oblasti s významným dopadem zaměřené na výzkumné pracovníky a opírající se o hodnoty. Návrh respektuje postupy členských států a uspokojuje potřebu diferencovaného přístupu odrážejícího různé hospodářské, finanční a sociální situace členských států, jakož i rozmanitost výzkumných systémů a příslušných institucí a organizací. Uznává, že odlišné vnitrostátní, regionální nebo místní podmínky by mohly vést k rozdílům ve způsobu provádění navrhovaného doporučení.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Na řadě akcí byly shromážděny názory četných zúčastněných stran. Poradenství Komise poskytovalo zejména Fórum EVP pro transformaci (zřízené jako neformální expertní skupina Komise), které umožňuje, aby byly názory členských států a zúčastněných stran zohledňovány strukturovaným způsobem. Ke sdílení svých názorů byly vyzvány příslušné zúčastněné strany a zastřešující organizace (např. na pracovních setkáních konaných ve dnech 20. dubna a 25. května 2021) a tyto názory jsou náležitě zohledněny.

Rovněž se v období 15. dubna až 13. května 2021 konala veřejná konzultace, aby byly shromážděny názory širší veřejnosti.

Vzhledem k tomu, že je tato iniciativa upravena v nedávném sdělení Komise „Nový EVP pro výzkum a inovace“ (COM(2020) 628 final), závisí do značné míry na analytické práci a důkazech podporujících nový Evropský výzkumný prostor (SWD(2020) 214 final).

- **Posouzení dopadů**

Nebylo provedeno žádné posouzení dopadů, protože doprovodný plán popisuje, že byla tato iniciativa upravena ve sdělení Komise „Nový EVP pro výzkum a inovace“ (COM(2020) 628 final). Proto do značné míry závisí na analytické práci a důkazech podporujících nový Evropský výzkumný prostor (SWD(2020) 214 final).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Nevztahuje se na tento návrh.

5. OSTATNÍ PRVKY

Nevztahuje se na tento návrh.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 182 odst. 5 a čl. 292 první a druhou větu této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 30. září 2020 Komise přijala sdělení „Nový EVP pro výzkum a inovace“³, v němž stanovuje novou vizi týkající se Evropského výzkumného prostoru (EVP) a oznamuje svůj záměr navrhnout Pak pro výzkum a inovace.
- (2) Závěry Rady o novém Evropském výzkumném prostoru, které byly přijaty dne 1. prosince 2020⁴, vyzývají Komisi a členské státy, aby v roce 2021 vypracovaly politický program pro EVP a model víceúrovňové správy s cílem realizovat nový Evropský výzkumný program.
- (3) V průběhu posledních dvou desetiletí přispělo uskutečňování Evropského výzkumného prostoru k několika významným úspěchům v oblastech, jako jsou výzkumné infrastruktury, otevřená věda, mezinárodní spolupráce, vyvážené zastoupení žen a mužů v oblasti výzkumu a inovací, společné plánování, kariéry ve výzkumu a mobilita výzkumných pracovníků. Investice do výzkumu a inovací se ale v posledních letech zpomalily a ke zvrácení tohoto trendu je třeba učinit více.
- (4) Mezinárodní spolupráce prostřednictvím EVP by měla zohledňovat priority vnějších vztahů Unie, měla by být založena na multilateralismu a cílené otevřenosti a měla by podporovat rovné podmínky a reciprocitu opírající se o základní hodnoty a o podmínky společného rámce, aby mohly být řešeny globální výzvy.
- (5) Je nutné přejít od přístupu koordinace k hlubší integraci vnitrostátních politik, aby vznikl EVP, který bude vhodný pro budoucnost. Sdělení Komise „Nový EVP pro výzkum a inovace“ proto vyzývá členské státy k mobilizaci v oblasti klíčových zásad a hodnot a k identifikaci společných prioritních oblastí činnosti. To je obzvláště důležité v době, kdy jsou k urychlení souběžné zelené a digitální transformace a k provádění cílů Pařížské dohody v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu zapotřebí vyšší a více zaměřené vnitrostátní financování a reformy.

³ COM(2020) 628 final.

⁴ 135673567135673567/20.

- (6) K opětovnému potvrzení solidních základů pro výzkum a inovace v Unii je zapotřebí společný soubor zásad a hodnot, který zdůrazní hodnoty (etika a integrita; svoboda vědeckého výzkumu, rovnost žen a mužů a rovnost příležitostí), nastaví lepší pracovní podmínky (volný pohyb výzkumných pracovníků, vědeckých poznatků a technologií; motivace ke špičkovým výkonům; vytváření hodnot) a zvýší spolupráci (koordinace, soudržnost, závazek; globální spolupráce; inkluzivnost, společenská odpovědnost).
- (7) Společně dohodnuté sdílené prioritní oblasti by měly představovat jasné sdělení pro zúčastněné strany ohledně toho, jaké oblasti a akce Unie a členské státy považují za své společné priority a ve kterých z nich se zavazují spolupracovat, čímž bude vytvořen stabilní rámec pro tvůrce politik, veřejnoprávní poskytovatele financí, soukromé investory a vykonávající subjekty.
- (8) Za účelem stanovování priorit v oblasti investic a reforem by členské státy měly znovu potvrdit cílovou hodnotu 3 % HDP EU pro investice do výzkumu a vývoje a aktualizovat ji tak, aby odrážela nové priority Unie, včetně nové cílové hodnoty veřejného úsilí ve výši 1,25 % HDP EU, které mají členské státy dosáhnout do roku 2030 způsobem koordinovaným ze strany EU za účelem mobilizace a stimulace soukromých investic. Členské státy by rovněž měly do roku 2030 dobrovolně vyčlenit 5 % vnitrostátních veřejných prostředků vynakládaných na výzkum a vývoj pro účely společných programů a evropských partnerství. Členské státy, které nejvíce zaostávají za průměrem Unie, pokud jde procento HDP vynakládané na investice do výzkumu a vývoje, by měly nasměrovat své snahy v oblasti investic tak, aby v průběhu následujících 5 let dosáhly 50% navýšení celkové částky, kterou investují do výzkumu a vývoje.
- (9) K posílení EVP je zapotřebí užší spolupráce mezi Evropskou komisí a členskými státy. Toho může být dosaženo stanovením zjednodušeného systému monitorování a koordinace pro vzájemné učení a lepší dvoustranný dialog.
- (10) Je třeba zajistit koordinaci unijních a vnitrostátních investic a reforem, aby došlo k posílení vnitrostátních systémů výzkumu a inovací a zvýšení jejich dopadu na úrovni Unie: ačkoliv vnitrostátní politiky v oblasti výzkumu a inovací řídí rozvoj vnitrostátních systémů směrem k vnitrostátním cílům, přispívají také k cílům EVP a dalším sdíleným prioritám Unie ve strategických oblastech společného zájmu.

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM:

1. HODNOTY A ZÁSADY V OBLASTI VÝZKUMU A INOVACÍ

- 1) Dohodnout se na společném souboru hodnot a zásad v oblasti výzkumu a inovací v Unii, jak jsou stanoveny níže, a používat je v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami ve svých interních systémech výzkumu a inovací. Tyto hodnoty a zásady by měly členské státy a Unie podporovat také ve svých interakcích se třetími zeměmi, aby bylo dosaženo rovnosti podmínek a společného rámce.

Prosazování hodnot

- a) **Etika a integrita výzkumu a inovací:** výzkumní pracovníci, výzkumné procesy a systém výzkumu a inovací obecně by měly splňovat přísná pravidla a

postupy v oblasti etiky a integrity, které jsou základem odpovědného a důvěryhodného výzkumu nepodléhajícího nevhodným vlivům, jenž je předpokladem dosažení excelence, a zdůraznit povinnost výzkumných pracovníků vyvarovat se předpojatosti a metodologických zkratk;

- b) **svoboda vědeckého výzkumu:** jako součást výzkumné kultury, která je přirozenou součástí EVP a nutnou podmínkou k tomu, aby výzkumní pracovníci mohli svobodně, otevřeně a bezpečně stanovovat své výzkumné otázky, teorie a metody a vytvářet, sdílet a šířit poznatky, údaje a další výsledky;
- c) **rovnost žen a mužů a rovnost příležitostí:** zahrnutí vyváženého zastoupení žen a mužů ve výzkumných týmech na všech úrovních, vyváženého zastoupení žen a mužů v rozhodování, začlenění genderového rozměru do obsahu výzkumu a inovací a zohlednění rozmanitosti v širším smyslu, mimo jiné včetně genderové, etnické a sociální rozmanitosti, osob se zdravotním postižením a boje proti diskriminaci ze všech důvodů;

Pracujme lépe

- d) **volný pohyb:** výzkumných pracovníků a podpůrného personálu, vědeckých poznatků a technologií; to zahrnuje co nejdřívejší sdílení vědeckých poznatků, údajů a nástrojů, zejména prostřednictvím postupů otevřené vědy, atraktivní kariéry založené na výsledcích, uznání dovedností výzkumných pracovníků a podpůrného personálu, zlepšení rámcových podmínek pro mobilitu výzkumných pracovníků a podporu výměn mezi akademickou obcí a průmyslem (a dalšími odvětvími) a šíření inovací a otevřeného přístupu k výzkumným infrastrukturám, technologickým infrastrukturám a jejich službám;
- e) **motivace ke špičkovým výkonům:** znamená závazek programovat, provádět nebo podporovat výzkum nejvyšší možné kvality s cílem dosáhnout špičkových výkonů a odměnit je, což je předpokladem vědeckého, technologického, hospodářského, politického a společenského dopadu a rozšíření celkové znalostní báze Evropy. Z toho vyplývá, že veřejná podpora výzkumu a inovací by měla být zacílena na výběr a financování vysoce kvalitních nápadů – kvalita znamená, že jde o výzkum světové úrovně, který produkuje otevřené, ověřitelné a reprodukovatelné výsledky a je prováděn transparentními výzkumnými procesy a metodologiemi a prostřednictvím řízení výzkumu, který umožňuje systematické opakované použití předcházejících výsledků. Systém posuzování výzkumu – pro výzkum, výzkumné pracovníky, týmy a instituce – by měl tuto zásadu splňovat a kvalitu odpovídajícím způsobem odměňovat; veřejná podpora by měla nalézt optimální rovnováhu mezi výzkumem „motivovaným zvědavostí“ a výzkumem „zaměřeným na cíl“;
- f) **vytváření hodnot:** to znamená zvýšení dopadu výzkumu a inovací tak, že dojde k transformaci vedoucího postavení Evropy ve vytváření poznatků do oblasti významných a udržitelných produktů, služeb, procesů a řešení, které podporují dobré životní podmínky občanů, hospodářskou prosperitu, otevřené inovace, vytváření politik na základě důkazů a otevřenou strategickou

autonomii; to zahrnuje mimo jiné práci napříč nejrůznějšími politikami, podporu silnějšího propojení mezi aktéry multidisciplinární a meziodvětvové spolupráce a podporu základního výzkumu řízeného výzkumnými pracovníky a jeho úlohy při vytváření průlomových objevů a rozvoji široké znalostní základny;

Vzájemná spolupráce

- g) **koordinace, soudržnost a závazek:** v jejichž rámci členské státy vnesou do vnitrostátního výzkumu a inovačních politik evropský rozměr, zajistí vnitrostátní podporu a zaváží se k úspěšnému provádění priorit EVP. Členské státy s podporou Unie koordinují své výzkumné a inovační politiky a programy v oblastech společného zájmu, a to i tak, že zajistí doplňkovost s rámcovými programy EU pro výzkum a inovace, čímž umožní nadnárodní spolupráci v rámci EVP, a přímé investice do výzkumu a inovací a reformy výzkumu a inovací zaměřené na dosažení EVP a urychlení ekologické a digitální transformace;
- h) **globální spolupráce:** členské státy se zapojují do vzájemně prospěšné spolupráce a společných aktivit v oblasti výzkumu a inovací s partnery ze třetích zemí a regionů, které jsou založeny na hodnotách Unie a zásadách stanovených v tomto paktu, v cílech udržitelného rozvoje OSN a dalších příslušných mezinárodních nástrojích;
- i) **inkluzivnost:** členské státy by měly usilovat o rozvoj úplného potenciálu EVP, aby dosáhly konkurenceschopnosti na globální úrovni; v souladu s tím by méně výkonné členské státy a regiony měly zintenzivnit svou snahu o navýšení výkonnosti a velikosti svých výzkumných a inovačních systémů a rozvoj svých kapacit, jak v oblasti lidských zdrojů, tak infrastruktury, včetně zajištění synergie mezi vnitrostátním financováním a finančními prostředky Unie. Na úrovni EU by měly být podporovány snahy o propojení subjektů z oblasti výzkumu a inovací z méně výkonných regionů a vynikajícími evropskými sítěmi v rámci celé Unie;
- j) **společenská odpovědnost:** snaha reagovat na potřeby společnosti v oblasti rozšíření kolektivních kapacit, dosažení většího společenského dopadu a zvýšení důvěry ve vědu a inovace tak, že budou zúčastněné strany, místní komunity a občané zapojeni do návrhu a provádění výzkumných a inovačních politik a že tyto politiky budou pružné a schopné se přizpůsobit neočekávaným výzvám.

2. PRIORITNÍ OBLASTI PRO SPOLEČNÁ OPATŘENÍ

- 2) Dohodnout se na následujících prioritních oblastech pro společná opatření na podporu EVP, na jejichž základě budou opatření v rámci politické agendy EVP navržena a dohodnuta mezi Komisí a členskými státy. Tato opatření by měla zajistit úzké propojení se společnými hodnotami a zásadami pro výzkum a inovace v Unii, jak jsou uvedeny v tomto doporučení, a jejich odpovídající podporu:

Prohloubení skutečně funkčního vnitřního trhu znalostí

- a) **otevřená věda:** podporovat skutečnou kulturu otevřené vědy v rámci celé Unie včetně začleňování otevřeného přístupu k vědeckým publikacím a výzkumným údajům⁵ a šíření a přijetí zásad a postupů otevřené vědy, a to se zohledněním oborových a kulturních rozdílů včetně vícejazyčnosti, podporou rozvoje dovedností v oblasti otevřené vědy a dalším rozvojem a integrací podpůrné digitální infrastruktury a služeb;
- b) **výzkumná infrastruktura:** další rozvoj otevřeného přístupu k evropským a vnitrostátním výzkumným infrastrukturám a jejich lepšího využívání, a to včetně elektronických infrastruktur, jejich integrační funkce v rámci ekosystému poznatků a inovací a jejich potenciálu pro vytváření partnerství a sdružování zdrojů a připojení k evropskému cloudu pro otevřenou vědu. Toto pomůže evropské vědě být globálně konkurenceschopná, přispívat ke snížení rozdílů v oblasti výzkumu a inovací a podporovat inkluzivnost v rámci EVP; k tomu bude mimo jiné zapotřebí využít na přední světovou výzkumnou infrastrukturu širší škálu finančních zdrojů a zkoumat nové způsoby financování nadnárodního a virtuálního přístupu;
- c) **rovnost žen a mužů, rovnost příležitostí a inkluzivnost:** podporovat širší zapojení žen do vědy a inovací a pracovat na odstranění nerovností bez ohledu na pohlaví, rasový či etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci;
- d) **kariéry a mobilita výzkumných pracovníků a systém hodnocení výzkumu a odměňování:** poskytnout větší uznání kariérám výzkumných pracovníků, učinit jejich kariéry atraktivnějšími a vybavit je odbornou přípravou a dovednostmi nutnými ke splnění měnících se nároků na úlohu výzkumného pracovníka v celé Unii; pokud se bude stavět na zásadních programech, jako jsou akce „Marie Skłodowska-Curie“, a bude zajištěna soudržnost s těmito programy, bude toho dosaženo vytvářením stabilních, atraktivních, inkluzivních, podpůrných a transparentních pracovní a zaměstnaneckých podmínek a zajištěním jasných a dobře známých kariér a kariérního poradenství pro provádění informovaných rozhodnutí v kariérní oblasti; podpořit vyvážený pohyb výzkumných pracovníků po celé Unii a napříč mezi odvětvími a veřejnými správami; zvýšit atraktivitu pro talenty ze světa. Dále rozvíjet stávající systémy posuzování výzkumu pro výzkum, výzkumné pracovníky, týmy a instituce, aby byla odměněna kvalita, dopad, postupy otevřené vědy, vedení a angažovanost ve společnosti a spolupráce s průmyslem; zvažovat širokou škálu výsledků výzkumů a činností a umožnit rozmanité kariéry. Systémy odměňování by měly věnovat řádnou pozornost zajišťování transparentnosti a předcházet předpojatosti, diskriminaci a nespravedlivému zacházení. Toto by mělo být transparentní díky používání odpovídajících ukazatelů;
- e) **zhodnocení poznatků:** navýšit spolupráci a vazby mezi aktéry v oblasti výzkumu a inovací, a to i těmi, kteří v současné době nejsou aktivní, a lépe

⁵

Tj. postupovat podle zásady „co nejotevřenější, uzavřené podle potřeby“.

koordinovat politiky a programy na evropské, vnitrostátní a regionální úrovni, zejména prostřednictvím rámců pro zhodnocení poznatků, přejímání výsledků výzkumu, prohlubování dovedností a řízení duševního majetku;

- f) **globální angažovanost:** vytvořit soudržnou strategii globální angažovanosti a společné názory, podporovat sdílené evropské hodnoty a zásady výzkumu a inovací, pokud jde o mezinárodní spolupráci, a zpeněžit atraktivitu evropského výzkumu; zajistit strategickou autonomii Evropy v oblasti vědy a inovací a současně zachovat otevřené hospodářství; podpořit rovnost podmínek a reciprocitu založenou na základních hodnotách; zlepšit partnerství v oblasti výzkumu a inovací a posílit spolupráci se třetími zeměmi a regionálními organizacemi;

Společně se začít zabývat výzvami, které přináší souběžná zelená a digitální transformace, a zvýšit zapojení společnosti do EVP

- g) **opatření EVP opírající se o výzvy:** v jejichž rámci budou Komise a členské státy, včetně jejich regionů, měst a obcí, úžeji spolupracovat s cílem vést navrhování a provádění odolnějších a udržitelnějších odvětvových politik a tím podpořit řešení založená na výzkumu a inovacích a zmírnit potenciální hrozby; tato opatření mohou zahrnovat různé formy spolupráce, jako jsou mise programu Horizont Evropa, evropská partnerství včetně znalostních a inovačních společenství EIT, iniciativy společného plánování, podpora mnohostranných aliancí a další, a mohou být zavedena za účelem řešení nových a přetrvávajících výzev, jako jsou změna klimatu, transformace energetiky a digitální transformace, migrace, znečištění plasty, rakovina nebo ohrožení veřejného zdraví; tato opatření by se měla opírat o přispění celého spektra disciplín, tak aby bylo možno výzvy řešit komplexně; mohou čerpat ze zkušeností se stávajícími koordinačními iniciativami, jako je Evropský strategický plán pro energetické technologie (plán SET), a z příkladu iniciativy ERAvsCorona, která ukázala, jak důležité je využít spojené síly prostřednictvím úzké koordinace, společného návrhu spolupráce, sdílení údajů a společného financování mezi Unií, členskými státy a přidruženými zeměmi, aby bylo rychle dosaženo pokroku v reakci na společný cíl;
- h) **synergie mezi politikou výzkumu a inovací, vzděláním a agendou dovedností pro Evropu:** výzkum a inovace a (vysokoškolské) vzdělávání jsou klíčovými faktory ovlivňujícími inovace a vytváření, šíření a využívání poznatků. Jsou nutná opatření k rozvoji a využití synergií mezi EVP a Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání (EHEA), zejména prostřednictvím institucí vysokoškolského vzdělávání a výzkumných infrastruktur včetně elektronických infrastruktur, jakož i Evropského inovačního a technologického institutu a jeho znalostních a inovačních společenství; k poskytnutí vedení a podpory s příslušnými zúčastněnými stranami k přechodu vysokoškolského vzdělávacího systému směrem k větší spolupráci, inkluzi, excelenci a digitalizaci, mimo jiné prostřednictvím podpory dalšího rozvoje iniciativy „Evropské univerzity“ jakožto zkoušky moderních, inkluzivních a na budoucnost zaměřených institucí vysokoškolského vzdělání v Unii, a k rozvoji a provádění iniciativ, jejichž cílem je vybavit výzkumné pracovníky všemi dovednostmi, které vyžaduje trh práce, a prohlubovat jejich dovednosti a měnit jejich kvalifikaci prostřednictvím cílené odborné přípravy;

- i) **synergie mezi politikou výzkumu a inovací a průmyslovou politikou s cílem podpořit rozvoj inovačních ekosystémů:** výzkum a inovace a agilní průmysl jsou dva klíčové faktory konkurenceschopnosti a otevřené strategické autonomie. Proto jsou nutná opatření k rozvoji a využívání synergií mezi EVP a aktualizovanou průmyslovou strategií⁶, zejména prostřednictvím výzkumných a technologických infrastruktur, vysokoškolských institucí (HEI), partnerství programu Horizont Evropa včetně znalostních a inovačních společenství EIT, průmyslových aliancí a společných plánů průmyslové technologie (od základního výzkumu po zavádění) v klíčových strategických oblastech; tato opatření by měla být společně rozvíjena členskými státy, průmyslem (včetně malých a středních podniků) a dalšími zúčastněnými stranami z oblasti výzkumu a inovací a měla by upřednostňovat konkrétní technologické oblasti, aby došlo ke sladění veřejných a soukromých investic;
- j) **aktivnější zapojení občanů a společnosti ve výzkumu a inovacích ve všech jejich rozměrech:** např. příspěvek k názorům a zapojení občanů a schopnost z nich těžit zvýší povědomí o výhodách a dopadu výzkumu a inovací v každodenním životě lidí, zajistí větší rozmanitost přístupů k navrhování a provádění politiky výzkumu a inovací a zvýší význam výzkumu a inovací pro společnost, zejména díky tomu, že budou pro občany přijatelnější a nová řešení budou dostupnější;

Rozšíření přístupu k excelenci výzkumu a inovací v celé Unii

- k) **více investic a reforem v zemích a regionech s nižší výkonností v oblasti výzkumu a inovací:** to znamená mobilizovat unijní a vnitrostátní financování investic do výzkumu a inovací v kombinaci s podporou a pomocí pro zapojení do nutných reforem v oblasti výzkumu a inovací;
- l) **synergie mezi unijními, vnitrostátními a regionálními programy financování:** musí být podporována a vylepšována synergie mezi unijními programy financování a vnitrostátními a regionálními režimy financování výzkumu a inovací, zejména mezi programem Horizont Evropa, politikou soudržnosti a Nástrojem pro oživení a odolnost;
- m) navýšení kooperativních vazeb a integrace organizací provádějících výzkum ze zemí s nižší výkonností v oblasti výzkumu a inovací na základě excelence do evropských vědeckých sítí a inovačních ekosystémů;

Pokračování se vzájemně sladěnými investicemi do výzkumu a inovací a reformami výzkumu a inovací

- n) **podpora upřednostňování a zajištění dlouhodobých investic do výzkumu a inovací a dlouhodobých reforem politik:** na všech úrovních řízení (unijní, vnitrostátní a regionální), včetně „regulačních pískovišť“ a doložek o experimentování; jejich návrh, provádění a posouzení by měly jít ruku v ruce, aby se maximalizovaly synergie a dopad;

⁶ Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy (COM(2021) 350 final).

- o) **koordinace investic do výzkumu a vývoje:** podporou identifikace a provádění potenciálních koordinovaných investic a reforem s cílem posílit rozměr EVP na všech úrovních řízení v EU a maximalizovat jeho dopad ve prospěch unijních vědeckých a inovačních systémů.

3. STANOVOVÁNÍ PRIORIT V OBLASTI INVESTIC A REFOREM

- 3) Stanovit priority v oblasti investic a reforem, které se týkají priorit EVP, a poskytnout nutné podmínky a podporu pro posílení soukromých investic do výzkumu a inovací na vnitrostátní a regionální úrovni tím, že budou stanovovány realistické, ale ambiciózní unijní a vnitrostátní dobrovolné cíle v oblasti investic do výzkumu a vývoje:
 - a) veřejné výdaje na výzkum a vývoj a soukromé investice do výzkumu a inovací potřebují odpovídající politický a regulační rámec, aby se maximalizovala jejich účinnost a efektivnost a byl zajištěn hospodářský a společenský dopad, a naopak k reformování politického rámce v oblasti výzkumu a inovací nebo provádění programu transformace je nutná mobilizace příslušných zdrojů (např. financování, lidských zdrojů, dovedností, volných míst ve výzkumu) za účelem řízení změny a zlepšení výkonnosti a výstupů systému výzkumu a inovací;
 - b) cíle v oblasti investic do výzkumu a vývoje nejen pohánějí celkovou míru nárůstu výdajů na výzkum a vývoj, ale také odrážejí kvalitnější cíle, pokud jde o vědecké, technologické, společenské nebo průmyslové zaměření; to platí zejména pro veřejné výdaje na výzkum a vývoj, které podporují priority EVP, včetně reforem vnitrostátních systémů výzkumu a inovací, udržitelného a konkurenceschopného hospodářství a souběžných transformací.
- 4) Potvrdit záměr zvýšit investice na úrovni Unie do výzkumu a vývoje následujícím způsobem:
 - a) zvýšit celkové výdaje na výzkum a vývoj na 3 % HDP EU („3% cíl“);
 - b) zvýšit do roku 2030 celkový cíl veřejného úsilí na výzkum a vývoj na 1,25 % HDP EU;
 - c) zvýšit do roku 2030 podíl vnitrostátních veřejných výdajů na výzkum a vývoj určený na financování společných programů, výzkumných infrastruktur a evropských partnerství na 5 % vnitrostátního veřejného financování výzkumu a vývoje;
 - d) 50% nárůst celkových výdajů na výzkum a vývoj během následujících 5 let u členských států, jež zaostávají za průměrnými investicemi EU do výzkumu a vývoje ve vztahu k HDP.
- 5) Stanovit na bázi dobrovolnosti vnitrostátní investiční cíle pro:
 - a) zamýšlené veřejné úsilí v oblasti výzkumu a vývoje, vyjádřené jako procento HDP;

- b) procento vnitrostátních veřejných výdajů na výzkum a vývoj určené na financování společných programů, výzkumných infrastruktur a evropských partnerství;
- c) očekávaný nárůst celkových výdajů na výzkum a vývoj u členských států, jež zaostávají za průměrnými investicemi EU do výzkumu a vývoje ve vztahu k HDP.

4. KOORDINACE POLITIK

6) Zavést vylepšené mechanismy dohledu a koordinace, aby byl zajištěn postup směrem k prioritám EVP. K tomu je zapotřebí následující:

- a) koordinace a podpora na úrovni Unie, od fází strategického plánování a návrhu po fáze provádění a dohledu, a to prostřednictvím řady jednodušších politických nástrojů a procesů představujících nižší zátěž:
 - **společná politická agenda EVP**, která stanovuje společně dohodnutá opatření EVP, která budou prováděna koordinovaně a budou podporovat společné zásady výzkumu a inovací a priority EVP stanovené v tomto paktu. Politická agenda EVP by měla být jasná a proveditelná a měla by každé opatření definovat a popsat s ohledem na jeho provádění (na unijní úrovni a/nebo na úrovni Unie);
 - **specializovaná online platforma pro politiku EVP**, kde budou podávány zprávy o i) provádění politického programu EVP (na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni) a o ii) dalších investicích, reformách a opatřeních na podporu zásad a prioritních oblastí EVP stanovených v tomto paktu;
 - **přehled výsledků EVP**, který sleduje pokrok směrem k dosažení cílů EVP na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie prostřednictvím kombinace ukazatelů a kvalitativních analýz souvisejících s prioritami EVP. Přehled výsledků EVP by měl být pravidelně aktualizován;
 - **pravidelné politické dialogy mezi členskými státy a Komisí** – jak dvoustranné, tak vícestranné – na podporu provádění politického programu EVP, zejména pomocí sdílení osvědčených postupů a vzájemného učení, které probíhají v rámci Fóra EVP pro transformaci. Komise poskytne další podporu prostřednictvím nástroje na podporu politik v rámci programu Horizont a Nástroje pro technickou podporu;
- b) společná dohoda Komise a členských států o společném politickém programu EVP, která se bude opírat o přehled výsledků EVP a strategické poradenství poskytované Výborem pro Evropský výzkumný prostor a inovace (ERAC) a již bude předcházet náležité zapojení zúčastněných stran. Fórum EVP pro transformaci připravuje návrh politického programu EVP;
- c) na základě dohody o politickém programu EVP budou členské státy a Komise sdílet informace o svých politikách a programech, které přispívají k provádění politického programu EVP a v širším slova smyslu přispívají k zásadám a prioritám stanoveným tímto paktem. Toto sdílení zahrnuje informace o

provádění stávajících politik a programů a plánování těch budoucích a probíhá prostřednictvím online platformy pro politiku EVP;

- d) Komise přezkoumává provádění politického programu EVP na vnitrostátní úrovni a zveřejňuje výroční zprávu o stavu provádění EVP, včetně individuálních zpráv o pokroku v každém členském státě. To bude tvořit základ pro zapojení do pravidelných politických dialogů mezi členskými státy a Komisí.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*